

Gorinchem, 12 januari 2026

VOORSTEL BESTUUR WAARDLANDEN

Vergadering : 11 maart 2026
Agendapunt : 3.1
Steller: : Thijs Veerman

Onderwerp : Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2024)
Voorstel : Kennisnemen van de resultaten uit de Benchmark Huishoudelijk Afval

Inleiding

Waardlanden doet al enkele jaren mee aan de landelijke benchmark voor huishoudelijk afval. In de Benchmark Huishoudelijk Afval worden gemeenten vergeleken op een viertal prestatiegebieden: milieu, kosten, dienstverlening en regievaardigheden. Doel van de benchmark is het inzicht in het eigen functioneren en presteren te vergroten om op die manier handvatten voor verbetering te krijgen.

Omdat het aandeel hoogbouw in een verzorgingsgebied zeer prestatiebepalend blijkt te zijn, en hierop nauwelijks kan worden gestuurd, zijn de deelnemers van de benchmark gegroepeerd naar hoogbouwklasse.

Waardlanden wordt in de benchmark als 1 gemeente beschouwd en heeft 25% hoogbouw. Waardlanden is hierdoor ingedeeld in klasse C (20 t/m 29% hoogbouw).

De genoemde resultaten zijn dus het gemiddelde resultaat van de 4 gemeenten samen. Vanuit het solidariteitsprincipe is hier in het verleden voor gekozen.

Bij het aanleveren van de informatie voor de benchmark is gebleken dat onze administratie niet zodanig is ingericht dat wij op eenvoudige wijze detail informatie kunnen ontsluiten. Hierdoor hebben wij geen gegevens kunnen aanleveren over de inzamelkosten per inzamelmiddel, per deelstroom. Zonder aanpassingen in de administratie, zal dit ook in de toekomst niet mogelijk zijn.

In de bijlage zijn de rapporten en de samenvatting opgenomen.

Milieu

Op het gebied van milieu scoren we licht beter dan het gemiddelde. Dit komt door een iets hoger recycling percentage (61% van de ingezamelde afval en grondstoffen wordt gerecycled, tegenover 58% gemiddeld) en een fors hogere CO² reductie (110kg per inwoner CO² ten opzichte van 86kg gemiddeld). Dat laatste komt vooral door het gebruik van HVO100 (synthetische diesel) bij de inzamelvoertuigen en nascheiding van ons grofvuil.

Kosten

Onze afvalbeheerkosten (inzamelkosten, overslag en transport, verwerkingskosten, beleid, voorlichting en handhavingskosten, minus de opbrengsten vanuit de producentenverantwoordelijkheid) zijn hoger dan gemiddeld (€295 per aansluiting ten opzichte van €275 gemiddeld). Omdat Waardlanden in de administratie niet goed het onderscheid kan maken tussen de verschillende onderdelen, is niet goed duidelijk op welk onderdeel wij nu echt het verschil maken. Vermoedelijk zit dit voor een belangrijk deel in de overige kosten zoals controle, handhaving, beleid en communicatie, maar dit is niet met zekerheid te duiden.

Dienstverlening

Op het gebied van dienstverlening scoort Waardlanden boven gemiddeld (293 punten tegen 275 punten gemiddeld). Dit wordt vooral verklaard door de ruime beschikbaarheid van de ondergrondse containers en het aantal milieustraten met hun ruime openingstijden. In het rapport is opgenomen dat Waardlanden 13 maal per jaar het PMD ophaalt, maar dit is niet correct. We halen alleen in het buitengebied het PMD met een frequentie van eens in de 4 weken op, in de kernen zamelen we elke 2 weken in. Een verbeterpunt zou de inzameling van het gft bij de hoogbouw zijn, hier is in 2025 al vorm aangegeven door uitbreiding van het aantal verzamelcontainers bij de hoogbouw.

Regievaardigheden

Dit bepaalt de mate van regievoering op het afval- en grondstoffenbeheer. Op dit onderdeel scoren wij minder dan het gemiddelde (10 punten, tegen 17 gemiddeld). Veel punten die in de benchmark worden beoordeeld, waren in 2024 in ontwikkeling en zijn in 2025 in uitvoering gebracht. Hierbij moet gedacht worden aan het jaarlijks uitvoeren van een sorteeraanlyse, ontwikkeling van grondstoffenmonitor, grondstof KPI's in de P&C cyclus, maar ook meer aandacht voor afvalpreventie, het circulaire netwerk en afvalcampagnes. De verwachting is dan ook dat Waardlanden in de benchmark over 2025 beter scoort op dit onderdeel.

Onderstaand de verschillen tussen Waardlanden en het gemiddeld voor klasse C in een handig overzicht.

	Waardlanden	Klasse C
Recycling %	61%	58%
CO ² reductie (kg/inw)	110	86
Afvalbeheerkosten (€/aansluiting)	295	236
Dienstverleningsniveau	293	275
Regievaardigheden	10	17

Beoogd effect

Door de deelname aan de benchmark kan Waardlanden zich goed vergelijken met vergelijkbare gemeenten. Ook worden de punten waarop Waardlanden kan verbeteren zichtbaar. Dit zal ook weer als input dienen voor een nieuwe strategienota.

Argumenten

Kanttekeningen

1. Er is voor gekozen om als Waardlanden in totaal mee te doen aan de benchmark. Echter is niet overal in ons werkgebied de inzamelmethodiek gelijk (diftar – niet diftar).
2. Ook verschillende de gemeenten onderling op het gebied van het percentage hoogbouw. Gemiddeld komt het Waardlanden gebied op 25% hoogbouw, maar dat kan per gemeente nog flink verschillen. De prestaties zijn dan ook een gemiddeld van het Waardlanden gebied en zeggen relatief weinig over de prestaties van de individuele gemeenten.

Financiën

-

Communicatie

Waardlanden gaat niet actief communiceren over de benchmark. Deze wordt voornamelijk gebruikt voor interne gebruik en wordt gedeeld met de gemeenten

Vervolg

In 2026 zal Waardlanden weer deelnemen aan de benchmark over 2025.

Bijlagen

1. Benchmark Huishoudelijk Afval 2024
2. Benchmark Huishoudelijk Afval 2024 Samenvatting

Bestuur Waardlanden : 11 maart 2026

Agendapunt : 3.1

Onderwerp : Benchmark Huishoudelijk Afval (peiljaar 2024)

Het Bestuur van de Gemeenschappelijke Regeling Bedrijfsvoeringsorganisatie Reinigingsdienst
Waardlanden

b e s l u i t :

Kennis te nemen van de resultaten uit de Benchmark Huishoudelijk Afval

Aldus besloten in de bestuursvergadering,
gehouden op 11 maart 2026

de secretaris

de voorzitter

S.P. Kuils

A.C. Bikker